

Utvecklingen av klövviltstammarna på Halle- och Hunneberg 2001-2007

Arbetet är beställt av Sveaskog/Naturupplevelser AB

Produktion: Svensk Naturförvaltning AB
Text: Göran Cederlund

info@naturforvaltning.se
www.naturforvaltning.se

Göteborg

Rullagergatan 9
SE-415 26 Göteborg
Telefon 031-22 304 5

Ramsberg

Pl 5260
SE-711 98 Ramsberg
Telefon 0581-66 09 70
Mobil 070-531 91 47

BAKGRUND

För att beskriva klövviltstammarnas tillstånd på Halle- och Hunneberg startades 2001 en omfattande insamling av data om betesskador, viltfoder, populationstäthet och demografi m.m. Insamlingen har pågått årligen och finns redovisad i delrapporter (se rapportbiblioteket på www.naturforvaltning.se).

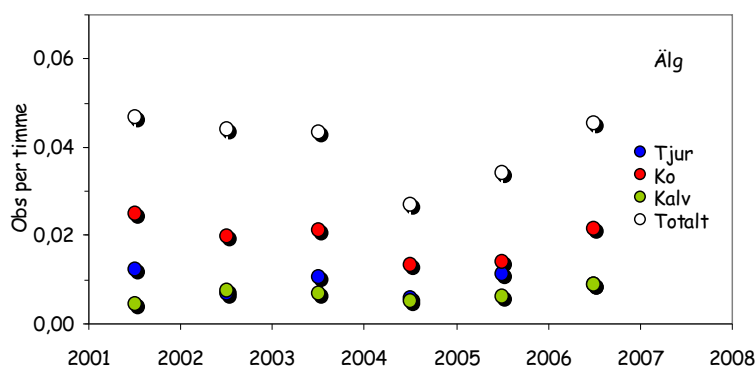
I denna rapport sammanfattas några av de viktigaste resultaten som är relevanta bl.a vid planering av avskjutning. För metodbeskrivningar och detaljuppgifter från analyser hänvisas till delrapporter från tidigare år. Denna rapport behandlar inte skade- och foderproblematiken eftersom ingen mätning genomfördes under 2007 (se i stället rapport 21-2006 i rapportserien).

På Halle- och Hunneberg har flera oberoende metoder använts för att skatta stammarnas utveckling och numerär. Varje metod har för- och nackdelar och en viss osäkerhet finns alltid i skattningen. Om man utnyttjar flera metoder samtidigt ökar sannolikheten att man kommer närmre det riktiga värdet jämfört med om man bara använder en metod. Det är därför viktigt att inse att t ex Älgobs inte får utesluta en flyginventering eller en spillningsräkning. Från Halle- och Hunneberg finns tillgång till data från alla dessa metoder. Det är faktiskt ett av de första områdena i landet där data samlats in och analyserats på detta sätt.

RESULTAT OCH KOMMENTARER

Älg

- Både spillningsräkningen och Älgobsen (Figur 1) indikerar att älgstammen minskade t o m 2004. Sedan dess har utvecklingen vänt mot en ökning, bl a beroende på att jakten under de senaste åren varit begränsad. Större uttag har endast skett vartannat år (senast hösten 2007).

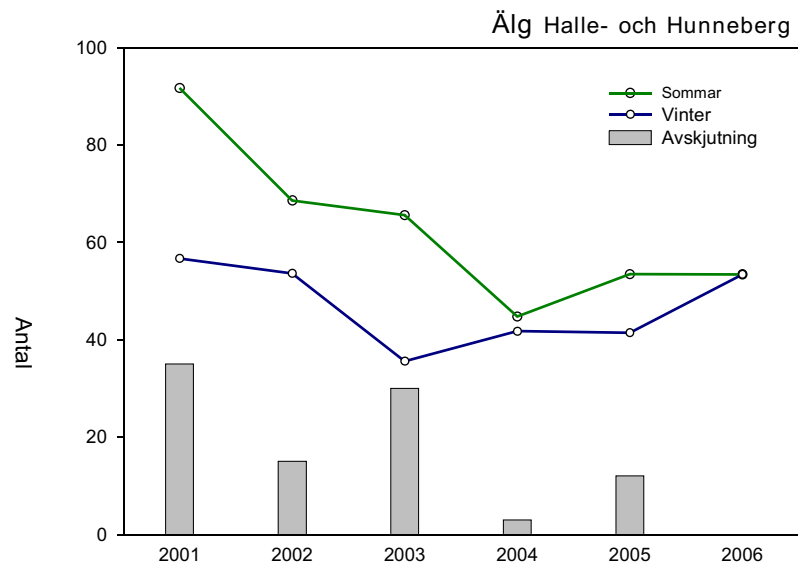

Figur 1. Älgobservationer per mantimme på Halle- och Hunneberg gjorda i samband med jakt.

- Kalvproduktionen är fortsatt låg. Både Älgobsen och äggstocksanalyserna (ej redovisat i denna rapport) indikerar oberoende av varandra en kalvproduktion på 0,3-0,4 kalvar/ko. Detta leder till en låg tillväxt i stammen vilket begränsar jaktuttaget i förhållande till den levande populationen.
- Den förhållandevis låga avskjutningen (se Figur 2) är sannolikt den främsta orsaken till att det har observerats flera stora tjurar under hösten 2007 (fler tjurar överlever till högre åldrar).

- Populationsmodellen visar en viss ökning av stammen. Skattad täthet i vinterstammen 2007 motsvarar ca 8 älgar/1000 ha. Andelen tjurar var ca 30%.

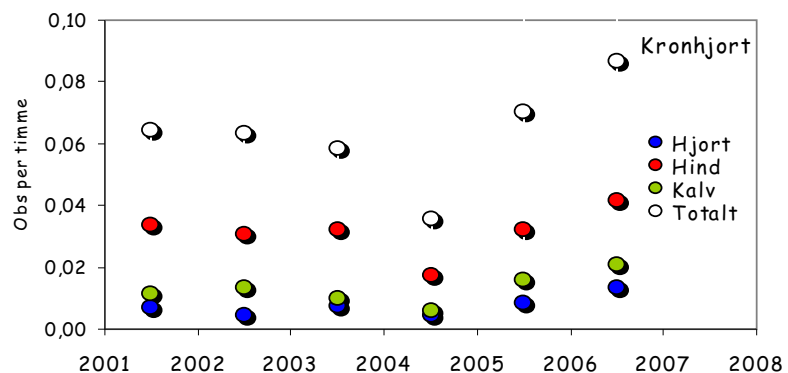
Figur 2. Beräknad sommar- och vinterpopulation av älg på Halle- och Hunneberg perioden 2001-2006. Beräkningarna baseras på uppgifter från jaktstatistik, Älgobs, spillningsräkning och flyginventeringar.

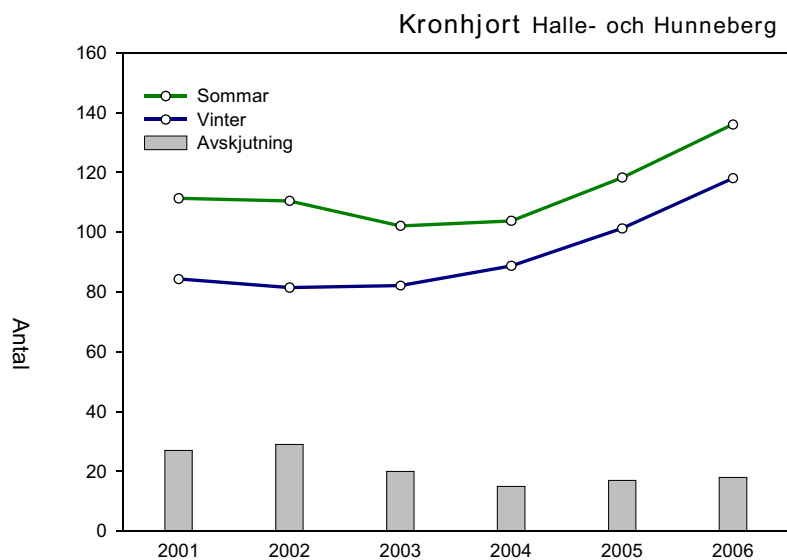
Kronhjort

- Både observationer och spillningsräkning visar på en ökning av individantalet sedan 2004-2005 (liksom för älg). Minskad avskjutning, möjligen i kombination med att utfodring har minskat utvandringen ur området, är sannolikt de viktigaste orsakerna till att stammen ökat. Resultaten är dock osäkra och inte helt entydiga varför det är viktigt att utvecklingen noga följs genom fortsatt datainsamling.
- Observationerna antyder att kalvförekomsten är ungefär lika låg som hos älgarna. Många observationer är dock osäkra genom att det kan vara svårt att särskilja hind och kalv under hösten. Reproduktionsdata antyder dock att hjortarna är betydligt mer produktiva och därmed tål ett högre jaktuttag.

Figur 3. Hjortobservationer per man-timme på Halle- och Hunneberg gjorda i samband med jakt.

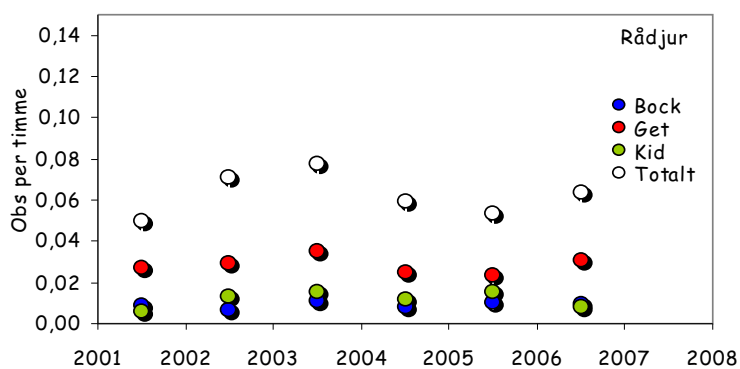
- Populationsmodellen visar en ökning som påminner om den vi ser hos älg. Skattad täthet motsvarar ca 20 hjortar/1000ha.

Figur 4. Beräknad sommar- och vinterpopulation av kronhjort på Halle- och Hunneberg perioden 2001-2006. Beräkningarna baseras på uppgifter från jaktstatistik, Älgobs, spillningsräkning och flyginventeringar.

Rådjur

- Rådjursstammens täthet har inte skattats med beräkningsmodellerna eftersom det saknas tillförlitliga data från flera olika typer av inventeringar.
- Observationerna under jakt och spillningsräkning ger ingen entydig trend i någon riktning (Figur 5).

Figur 5. Rådjursobservationer per man-timme på Halle- och Hunneberg gjorda i samband med jakt.

Bilaga 1. Individdata från skjutna kronhjortar och rådjur på Halle och Hunneberg under jaktsäsongen 2006/2007

Tabell 1: Kronhjort från Halle- Hunneberg

Hjort nr	Datum	Kön	Ålder	Slaktvikt	Äggstock 1	Äggstock 2	Utlägg	Antal taggar	Jaktlag uppgiftslämnare	Anmärkning
1	2006-10-29	Hjort	2	55					Mats E	
2	2006-11-03	Hjort	1	51			4	2	Mats E	
3	2006-11-04	Hjort	0	38					J. Johansson	
4	2006-11-08	Hjort	1	61					Peter E	
5	2006-11-08	Hjort	0	37					Peter E	
6	2006-11-08	Hind	0	30					Gösta Wiklund	
7	2006-11-17	Hind	16	61	0	0			Gösta Wiklund	
8	2006-11-17	Hind	2	50					Gösta Wiklund	
9	.	Hjort	0	20					Mats E	
10	2006-11-19	Hind	1	50					Mats E	Äggstockar saknas
11	2006-12-02	Hind	0	29					Peter E	
12	2006-12-16	Hind	1	43					H.Johansson	Livmoder saknas
13	2007-01-06	Hind	2	.					Peter E	Fel organ
14	2007-01-07	Hind	1	45					Svicke	Ovanligt litet djur
15	2007-01-18	Hind	1	36					Gösta Wiklund	
16	2007-01-18	Hind	8	.	1	0			GM	
?	2006-12-16	Hind	.	.					.	Allt material saknas

Tabell 2: Rådjur från Halle- Hunneberg

Rådjur nr	Datum	Kön	Ålder	Slaktvikt	Äggstock 1	Äggstock 2	Utlägg	Antal taggar	Jaktlag uppgiftslämnare	Anmärkning
1	Nr 1 saknas
2	2006-11-04	Get	4	17,8	Lillis Niklasson	Äggstockarna saknas
3	2006-11-29	Bock	0	12,5	Lillis Niklasson	
4	Nr 4 saknas
5	2006-12-27	Get	6	17,0	0	.	.	.	Uno Gunnarsson	
6	2006-11-22	Bock	2	17,5	G. Magnusson	
7	2006-08-17	Bock	8	20,5	.	.	10,0	5	Erik Landström	
8	Nr 8 saknas
9	2007-01-13	Get	7	18,0	0	2	.	.	Jonas Johansson	
10	2007-01-13	Get	3	14,0	1	2	.	.	Peter Elfving	
11	Nr 11 saknas
12	Nr 12 saknas
13	Nr 13 saknas
14	Nr 14 saknas
15	Nr 15 saknas
16	2006-12-31	Bock	3	20,5	Urban Alfredsson	
17	2007-01-10	Get	5	18,2	0	2	.	.	Lillis Niklasson	
18	2007-01-24	Bock	4	20,0	Gösta Wiklund	
19	.	.	2	Blankett sankas